

Ivan Šaško, pomoćni biskup zagrebački
Uvod u pobožnost Križnoga puta i homilija
U EUHARISTIJSKOME SLAVLJU
PETKA ČETVRTOGA KORIZMENOG TJEDNA
povodom redovitoga korizmenog susreta hrvatskih branitelja
Zagrebačka prvostolnica, 16. ožujka 2018. u 18.00 sati

Uvod u pobožnost Križnoga puta:

Draga braćo i sestre, korizmeni je petak, dan u kojemu smo posebno osjetljivi na Božju ljubav koja se očitovala u Muci njegova Sina za nas. Okupili smo se na pobožnost Križnoga puta. Njime započinjemo i redoviti korizmeni susret hrvatskih branitelja u našoj prvostolnici.

Zato vas sve pozdravljam u ovome zajedništvu; naročito vas, dragi branitelji, i vas, članovi obitelji hrvatskih branitelja, s posebnim osjećajima prema udovicama i djeci te svima koji nose križ traženja svojih najbližih.

Svaki naš ovakav susret blisko je povezan s molitvom za hrvatsku domovinu, a molitvenih nakana i potreba ima puno, osobito u previranjima u kojima trebamo moliti za promicanje ljudskih i kršćanske vrijednosti, za zajedništvo i za hrabrost onih kojima je povjereno da donose odluke koje se tiču naroda u najvažnijim pitanjima.

Postoje životni putovi kojima prolazimo sami, ali postoje i oni na kojima osjećamo potrebu biti zajedno, kao obitelj, skupina, zajednica ili pak kao narod. U njima osjećamo snažnu želju da netko bude uz nas, da hoda s nama.

Moleći Križni put, slijedimo Isusa, hodamo za njim, ali – što je važnije – On hoda s nama. I u ovome trenutku hrvatske povijesti.

Križni put nas uči primjećivati, uči nas razlučivati, uči nas prepoznavati svoju granicu, ali i granice koje čuvaju smisao našega postojanja, naših poziva i služba, naše odgovornosti.

Na Križnome putu se spominjemo povijesnih činjenica ključnih za naše spasenje, ali jednako tako i sadašnjih proživljavanja s pitanjima, prijetnjama, trpljenjima, s ljubavlju i velikodušnošću.

Večeras dolazimo ponovno zagrliti Kristov križ, izvor vječnoga života; poduprijeti drvo njegove muke, da bismo osjetili da u tome križu on nosi i nas darom svoje žrtve i Uskrsnuća. Uz našu nebesku Majku, na tome nam putu posebno svjedoče sveci koji su trpjeli.

Ove se godine spominjemo 120. obljetnicu rođenja i 20. obljetnice proglašenja blaženim kardinala Alojzija Stepinca. Od namještenoga procesa i sramotne presude u Zagrebu, 11. listopada 1946., do preminuća u Krašiću, 10. veljače 1960., četrnaest je

godina njegova sužanjstva – poput četrnaest postaja Križnoga puta. Pratit ćemo ga na tome putu, zahvalni za snagu i utjehu kojom je podupirao vjeru, pouzdanje i ustrajnost pojedinaca i našega naroda.

Posebno se pak spominjemo one otajstvene snage koja je blisko povezala blaženoga Alojzija i hrvatske branitelje. Znamo da je uz nas u ovome hodu i da po našoj molitvi kuca na savjesti onih koji su u kušnji da se udalje od dobra čovjeka i naroda, da zaniječu Crkvu i Gospodina.

Homilija

Liturgijska čitanja: *Mudr 2, 1a.12-22;*
Ps 34; Iv 7, 1-2.10.25-30

1. Knjiga Mudrosti govori nam o smetnji pravednika, čovjeka koji upozorava na Boga, na njegovu volju, na Božju mudrost i Zakon; čovjeka koji primjećuje i govori da je nešto dobro, a nešto zlo; čovjeka koji svojim življenjem osporava mišljenja i postupke, pristup spoznaji i odgoju onih koji Boga odbacuju. Zato potiču na ruganje, na nanošenje muka; nakana im je osuditi ga na sramotnu smrt...

U konačnici, oni žele opravdati sebe i svoje ponašanje. Starozavjetni mudri pisac kaže: „Oni ne znaju tajna Božjih.“ No, ipak sve što čine govori da sumnjaju u svoj način postupanja i življenja.

Braćo i sestre, zar nam to nije blisko i poznato? I ovih dana. I desetljećima prije, spominjući se blaženoga Alojzija i tisućljećima prije o čemu nam svjedoči Sveto pismo. Izvanjski su vremena toliko različita, a životno bitna pitanja toliko slična.

Konačni uvid u stvarne razloge možemo dobiti u Evanđelju.

2. Evanđelist Ivan u svome Evanđelju često suprotstavlja Isusa i one koji su ga željeli ukloniti. Obično piše o Isusu s jedne strane i o Židovima s druge, kao da Isus nije pripadnik istoga židovskog naroda. Treba razumjeti da je vrijeme u kojemu je napisano Evanđelje po Ivanu vrijeme odvajanje Crkve od Sinagoge, zbog čega je došlo do snažnoga izričajnog razlikovanja.

U tome je još veće otajstvo, jer su neki vrebali Isusa, svoga sunarodnjaka, učitelja koji je tolíkima pomogao, da ga uhite i uklone. Tražili su da ga ubiju. Zašto? Isus nije počinio nikakav zločin niti ga je zanimala politička ili društvena moć. Što je bila smetnja?

Čuli smo da je Isus sa svojom rodbinom došao na hodočašće u Jeruzalem, a to je bilo iznimno opasno. Naime, već se znalo da njega kao smetnju žele odstraniti. Hodočašće za blagdan Sjenica – uz Pashu i Pedesetnicu – pripada trima hodočašćima

koje propisuje Tora. Slavi se 15. dana prvoga mjeseca, što je po našem kalendaru vrijeme rujna, odnosno listopada.

Blagdan Sjenica je blagdan radosti koji je povezan sa spomenom na prikupljanje plodova pod sjenice, da bi ih se sklonilo od nadolazećih kiša i nevremena. No, u biblijskoj vjeri taj blagdan ima još jedan sadržaj, a to je spomen na vrijeme hoda pustinjom izabranoga naroda četrdeset godina.

U tome dugom razdoblju Izrael se pročistio i shvatio da se treba i kako se treba pouzdati u Gospodina, ostati vjeran i u kušnjama. U tome vremenu hoda pustinjom ljudi su bili lišeni najpotrebnijega i preživjeli su, jer su svakodnevno obnavljali obećanje vjernosti Bogu.

3. To je važan okvir u koji se smješta Isusov dolazak i njegove riječi. Učenici su priželjkivali da dođe javno na to slavlje, kako bi očitovao svoju političku i pravnu moć. Ali Isus to ne želi, jer ne slijedi zemaljsku logiku, nego Božji plan.

Isus osjeća da je u Judeji neugodno ozračje, 'težak zrak'. Glavni grad nije prihvatio Mesiju niti je prepoznao znakove vremena. Njegovo zemaljsko podrijetlo, za koje su mnogi mislili da ga dobro poznaju, postaje kamenom spoticanja, a ujedno je i podloga za najvažniji prigovor koji Isus upućuje glavarima. On im, naime, kaže da se zaustavljaju na zemaljskoj spoznaji, ali nisu otvoreni istinskoj spoznaji Boga.

Kao da im govori: Vi vjerujete da vam je sve jasno i da sve poznajete, jer ste uspjeli povezati nekoliko poveznica. Vi vjerujete da poznajete, kada vam se čini da je vaš um zadovoljan, ali ne razumijete da treba ići onkraj i tražiti ne samo raspravu o *istinitome*, nego o *Istini*. A Istina uvijek dolazi 'odozgor'; ona se objavljuje i nije ljudsko vlasništvo; ona dolazi iz srca, kada smo povezani s Bogom, izvorom Istine. Jedino srce, jedino ljubav poznaje istinski. Pogled usmjeren prema nebu najsigurniji je put do radosti i istine. Zbog te zatvorenosti Božjemu svjetlu i nadahnuću, previđaju očitosti.

4. I mi, braćo i sestre, osjećamo čudno ozračje; živimo neobično vrijeme širenja neprijateljstva prema kršćanstvu. Negdje je to neprijateljstvo grubo, neodgojeno i sirovo, kao ostatak nekoga prijašnjeg totalitarizma. A negdje je uglađeno, salonski dotjerano, verbalno umiljato. Tako se kršćani i kršćanke mogu naći u oba vrtloga. Posebno je važno uočiti one postupke koji su na riječima dopadljivi, ali tko je god izabrao Gospodina, suočava se nužno sa snažnim protivljenjem. Udarci, optužbe, nasrtaji koji se zatim protežu od neukusnih šala do kleveta i bučnih osuda.

Mi poznajemo svoje granice, poznajemo svoju grješnost i nesposobnosti, ali poznajemo Crkvu, zajednicu vjernika koji nastoje živjeti otajstvo Evanđelja i ostvaruju neizmjereno dobro, služeći bližnjima, brinući se za prenošenje vrijednota djeci i mladima, poštujući svakoga čovjeka i sve što je Gospodin stvorio.

U jednostavnosti, s pouzdanjem u Boga, sve što žive gledaju u svjetlu vječnosti. Ta Crkva ima svoju osjetljivost, ona osjeća osjećajem Crkve, uviđa što je dobro za čovjeka i svijet, a što nije. Taj *sensus Ecclesiae* je povezan s osjećajem vjere koja u sebi sadrži mjerilo vječnosti.

U svemu što se događa kao vjernici tražimo tu mjeru. Ako nam mjera postane prolaznost, tada ćemo vidjeti plodove prolaznosti. Pogrešno se čini da će se za zemlju i za prolazno bolje brinuti oni koji ne vjeruju u vječnost. Kršćanstvo čuva poveznicu prolaznoga i neprolaznoga; ne obescjenjuje zemaljsko, nego ga oplemenjuje snagom neprolaznoga.

5. To govorim ovdje među hrvatskim braniteljima. Znam da se i oni mogu umoriti; znam da se puno toga može zaboraviti; može oslabiti osjećaj koji se godinama prekriva drugim slojevima.

Jer, odakle dolazi, kako je u hrvatskome društvu stvoreno ozračje puno napetosti, nesigurnosti, nepovjerenja, obeshrabrenosti, odlaženja, odustajanja od dobra, ogorčenosti i razočaranosti, neosjetljivosti i zamagljivanja pogleda novim naraštajima?

Hrvatski su branitelji branili ne samo zemaljsku domovinu, nego smisao postojanja, smisao međuljudskih odnosa, smisao ljubavi. Nosila ih je u konačnici snaga i svjetlo vječnosti. I kada se to svjetlo odmiče, kada ga se guši, slabi nada. I što je toga svjetla manje, manje je i Hrvatske.

Zato je pred nama neprestano zahtjev da riječi vjere postanu život. Zato smo stavljeni na kušnju prolaznoga. Neprolaznost stavlja u pitanje život nevjernika i naša poteškoća jest što dovoljno ne svjedočimo našu privrženost vječnomu.

Braćo i sestre, ovdje nismo zajedno okupljeni po nekome društvenom, političko ili gospodarskom ključu. Ovdje smo da bismo ojačali našu dublju povezanost – vjerničku; da bismo govorili primjerom snage, združenosti u raznim slabostima, u umoru, u našim razočaranjima. Ali, tu smo da bismo bili otvoreni Bogu, imali pouzdanja u njega; dopustili mu da unese svjetlo vječnosti i razloge koji nadilaze prolaznost.

6. Posebno nadahnuće nalazimo u blaženomu Alojziju. U njemu se očituju suprotnosti namjerno izazvanomu ozračju u Hrvatskoj. U njemu je: mir, sigurnost, pouzdanje, nada, ostajanje i u trpljenjima, zalaganje za dobro, očaranost Božjim djelima, osjetljivost za bližnje, čistoća savjesti i pogleda koji lako prepoznaju djeca i mladi.

Gdje su poteškoće našega življenja? U pomicanju pogleda od nebeskoga prema zemaljskomu. Ako želimo produbiti razdore, još jače se privežimo uz prolazno. Ako

želimo ljepšu domovinu, sve o čemu treba odlučiti stavimo pod svjetlo vječnosti. I ne zaboravimo *osjećaj Crkve*. Sami se toliko puta možemo prevariti, ali u zajedništvu vjere, pročišćene patnjama, taj osjećaj ne vara, jer je Božji dar. Puno toga dara živjelo je u obrani domovine. Po njemu i danas uviđamo očitosti.

Ako nismo podvrgnuti sebičnosti, taj dar će govoriti istinu, izabirati istinu, zastupati istinu. I ako je savjest ponekad zbunjena i nesigurna, imamo kompas: najprije u Kristu, u njegovu križu s kojega nije sišao, jer nas je volio, a zatim i u svetim svjedocima, kakav je blaženi Alojzije. I svatko tko je vjernik, neka svoje odluke ne provjerava političkim mjerilom, nego se pita što bi učinio Isus; neka dođe na Stepinčev grob s pitanjem: *Alojzije, što bi ti učinio?* Nitko tko traži iskrena srca, neće ostati bez odgovora. Molimo za spremnost da slijedimo taj odgovor.

Amen.